

نظام بین الملل

در عراق پس از جنگ*

هنری کیسینجر

برگردان: سرووش نجات

در حالی که تمامی توجهات معطوف به مرحله نقش آینده سازمان ملل در عراق را شاهدیم. بازسازی عراق است، ایالات متحده همچون تداوم این رویکردها منجر به فروپاشی مراحل دیبلماتیک قبل از جنگ با چالش بزرگ نهادی ناتو خواهد شد که حدود نیم قرن نقطه محوری سیاست خارجی آمریکا را به خود اختصاص داده بود. آشتفتگیهای بعد از حملات ۱۱ سپتامبر منجر به ظهور نوعی نارضایتی به خاطر یکجانبه‌گرایی یا قطب‌گرایی ایالات متحده شد و زمانی که ایالات متحده به جنگ افتادن زندگی آمریکاییها شود، تحریک کردند. آمریکا در ناتو- در این مدت جهانیان را علیه سیاستهای بوش که می‌تواند باعث به خطر این واگرایی در ناتو باشد که روسیه - برای اولین بار پس از جنگ سرد- صریحاً در مقابل ایالات متحده موضعگیری کند و اکنون نیز که جنگ پایان یافته است، تکرار کشمکشها بر سر

*. منبع: <<http://www.nytimes.com>>

مصطفی زیگنیو برژینسکی عراق، تروریسم و تنها ابرقدرت*

برگردان: سروش نجات

مصطفی زیگنیو برژینسکی، مشاور امنیت ملی کاخ سفید در دوران حکومت جیمز کارتر، به خاطر استراتژیهایش برای مهار اتحاد شوروی از جمله کشاندن هر چه بیشتر پای این کشور به بالاتلاق جنگ داخلی افغانستان شهرت دارد. برژینسکی در گفتگو با هفته‌نامه «اشپیگل» به مسائلی چون جنگ آمریکا علیه عراق، مناقشه اعراب و اسرائیل و تروریسم اشاره می‌کند.

۵ دکتر برژینسکی، شما پیروزی در جنگ عراق را چگونه تعریف می‌کنید؟ مرگ صدام حسین و تعویض قدرت در بغداد؟

● یگانه نتیجه ممکن این جنگ استقرار یک رژیم جدید در عراق است. در تعریف پیروزی باید به این نکته نیز اشاره کرد که حکومت جدید باید با ثبات و دموکراتیک باشد، و نه حکومت اشغالگر که تداوم موجودیتش در تقابل با اراده و مقاومت مردم است.

۵ آیا منظور شما ایده‌ای است که در واشنگتن رواج پیدا کرده و براساس آن باید یک داگلاس مک آرتور جدید در عراق مستقر شود؟

● به این ایده باید به دیده شک و تردید نگریست، چرا

بازدارندگی پیشگیرانه تا حدودی کمنگ شد.

این استراتژی جدید واکنش درستی علیه تهدیدات گروههای ناشناخته‌ای بود که سرزمینی برای دفاع نداشتند و در عین حال برای تحقق اهداف خود دست به هر کاری می‌زدند. مسئله دیگری که باعث کمنگ شدن اختلافات شد این بود که هم پیمانان اروپایی علاوه بر احساس خطر از جانب تروریستها به خطر دستیابی آنان و نیز کشورهای حامی شان به تسليحات کشtar جمعی بی برده بودند و در نتیجه اقدامات آمریکا را تلاش در جهت رهبری مطلق جهان تفسیر نمی‌کردند. در نتیجه مبارزه با تروریسم صرفاً تا جایی که پاسخ به تجاوزات قریب الوقوع باشد امری قابل توجیه تلقی می‌شد. اگرچه همان زمان نیز مقامات کاخ سفید اهداف خود را در سخنان رسمی شان علنی می‌کردند لیکن متحдан اروپایی به اميد اینکه ایالات متحده خود به خود و به مرور زمان مواضعش را تعديل خواهد کرد، مخالفت چندانی نمی‌کردند.

در دوران جنگ سرد ایالات متحده به واسطه نیازی که به توجیه اخلاقی اقداماتش داشت هر از گاهی به مشاوره‌های متحدانش عمل می‌کرد، این امر باعث همراهی فرانسه و آلمان در طول جنگ سرد شد، اما در جریان حوادث ۱۱ سپتامبر و تحولات بعد از آن ایالات متحده هیچ تصمیمی مبنی بر تعديل مواضع خود به هم پیمانش نداد. اگرچه تهدید فرانسه

و آلمان مبنی بر رأی منفی علیه آمریکا در شورای امنیت امری بی سابقه بود، اما وقتی که این دو کشور بی اعتماد به سابقه نیم قرن هم پیمانی با آمریکا فشار شدیدی علیه سیاستهای آمریکا بر سایر کشورها وارد کردند و به رهبران اروپای شرقی هشدار دادند که همراهی با آمریکا به منزله تجدیدنظر در پیوستن شان به اتحادیه اروپا خواهد بود، موضع ضد آمریکایی شان ابعاد تازه‌تری یافت.

در آغاز این مبارزه طلبی وقتی وزرای خارجه فرانسه و آلمان، همتای روسی خود را (وزیر خارجه کشوری که دشمن سابق ناتو بود) دعوت به مخالفت با آمریکا و پیوستن به جبهه خود کردند در واقع سیاستهای عالی هم پیمانی در نیم قرن گذشته را به ابتدال کشانیدند. این اقدام دقیقاً نسخه برداری از عملکرد کاردینال رویچلی در قرن هفدهم بود. رویچلی کسی بود که برای مبارزه باشکل گیری احتمالی امپراتوری هاپسبورگ سعی کرد تا در میان متحدان اروپایی آن شکاف ایجاد کند و نتیجه این امر ظهور فرانسه بود. لیکن فرانسویها توجه ندارند که این استراتژی متعلق به دورانی است که خبری از تروریسم و تسلیحات کشتار جمعی نبود؛ دوره‌ای که فرانسه به تنهایی می‌توانست خواسته‌های خود را به دست آورد. دلیل اصلی جهش دیپلماتیکی که امروزه در اروپا به وجود آمده است، صرفاً نفرت از عملکرد آمریکا نیست، بلکه بیشتر از آن رost است که متحدان ما تصویر

که به چند تفاوت عمده میان وضعیت عراق کنونی و ژاپن سال ۱۹۴۵ بی‌توجه است.

۵ کدام تفاوت‌ها؟

- مهم‌ترین تفاوت این است که جامعه عراق به لحاظ قومی و مذهبی به مراتب ناهمگون‌تر و نامتجانس‌تر و سابقه و سنت تبعیت و نظم‌پذیری در آن از ژاپن ۱۹۴۵ کمتر است. علاوه بر این، عراق همسایگانی دارد که مواضع و رفتار آتی آنها در قبال آمریکا از عملکرد واشنگتن در عراق متأثر خواهد بود.

۵ پس به سود آمریکاست که هر چه زودتر از عراق خارج شود؟

- طبیعی است که حضور نظامی آمریکا در عراق برای یک دوره زمانی معین ضروری خواهد بود که امیدوارم زیاد طولانی نباشد. اما یک نهاد و مرجع بین‌المللی باید هر چه سریع‌تر زمام موقت امور عراق را به عهده گیرد و سپس آن را به خود عراقیها واگذار کند.

۵ به عقیده شما دشوارترین مسائل پیش رو در عراق کدام است؟ جنگ چریکی هوداران صدام‌حسین؟ خودمختار طلبی کردها؟ یا تلاش احتمالی شیعیان برای ایجاد یک حکومت اسلامی؟

- اگر جنگ به ویرانیهای بزرگ بیانجامد و عراق به تجزیه و چندپارگی دچار شود، همه این مشکلات می‌توانند بروز پیدا کنند و پایان جنگ سریع در عراق و بدون پیامدهای وخیم، این خطر را به همراه دارد که کسانی در واشنگتن به فکر تکرار تجربه عراق در کشورهایی همچون سوریه، لبنان و یا ایران بیافتد.

○ دونالد رامسفلد، وزیر دفاع آمریکا، گفته است که سوریه به خاطر نقشی که در انتقال سلاح به عراق دارد باید به پاسخگویی کشیده شود. این خطر که واشنگتن بعد از عراق به سراغ کشورهای دیگر برود که حامی گروههای تروریستی هستند و یاد صدد تولید سلاحهای کشتار جمعی برآمده‌اند، از نظر شما تا چه حد جدی است؟

● اگر کشورهایی در خاور میانه به چنین اقداماتی دست بزنند قطعاً دولت بوش دست روی دست نخواهد گذاشت. از طرف دیگر باید به علل دیگر نزاع در خاور میانه توجه شود. این توجه بیش از همه معطوف به نزاع اسرائیل و فلسطینیها باید باشد. آمریکا باید منفعانه شاهد آن باشد که دولطف با اقدامات خود رنج و مصیبت بیشتری برای یکدیگر ایجاد کند.

○ شما اخیراً نوشتید که دولت بوش در مورد عراق دچار تعصبی عوامانه شده است.

● در مورد مشکل عراق به ویژه در مقایسه با خطر کره شمالی بیش از حد اغراق شده است. من کره شمالی را برای نظم و ثبات بین‌المللی مشکلی به مراتب جدی‌تر و تهدید‌آمیزتر از عراق تلقی می‌کنم.

○ تعصب و تأکید اغراق‌گونه دولت بوش در مورد خطر عراق از کجا ناشی می‌شود؟

● به طور عمده ناشی از تأثیر حوادث ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ است.

○ اعضای مهم دولت بوش ۱۱ سپتامبر را شروع یک دوران جدید می‌دانند. شما هم همین عقیده را دارید؟

می‌کنند تهدید مشترکی که در گذشته باعث تقویت همکاریها می‌شد، امروزه وجود خارجی ندارد. صرف نظر از این امر ما امروز شاهد به قدرت رسیدن نسلی در اروپا هستیم که جنگ سرد را درک نکرده و دستاوردهای جنگ سرد برای آنها حکم یک هدیه بادآورده را داشته است.

این نسل در آزادسازی اروپا طی جنگ دوم جهانی مشارکت نداشت و شاهد بازسازی اروپا در قالب طرح مارشال نبود، در عوض به عنوان معارض جنگ ویتنام و استقرار موشكها در اروپا و آلمان حضور پررنگی داشت. بیگانگی این نسل تباہ شده در بحران اقتصادی پس از جنگ دوم جهانی با واقعیت‌های ملموس نسل قبل تابانجا رسید که برخی در جریان اتحاد در آلمان خود را بیش از آنکه آزاد شده بیندارند، تحت اشغال می‌دانستند. اروپا هیچگاه به «دوگلیسم» فرانسه که نوعی دعوت به ماهیت اروپایی محسوب می‌شد روی خوش نشان نمی‌داد تا اینکه بحران عراق پیش آمد و شیراک - حداقل به شکل موقت - توانست آلمان را با جبهه دوگلیستهای اروپا همراه کند. شیراک وقتی هراس گرها رد شرودر از برکناری منصبش - به واسطه مواضع خصم‌مانه علیه آمریکا - را دید، او را برخلاف صدراعظم‌های قبلی آلمان فریفت و با خود همراه کرد. مدتی بعد دوکشور مواضعی چالش برانگیز علیه آمریکا اتحاد کردند.

این کودتای دیپلماتیک، اروپا را به دو بخش تقسیم کرد: یک بخش شامل دولتهایی که در تلاشند که ضمن احیای هویت اروپایی در مقابل آمریکا قرار گیرند، و بخش دیگر دولتهایی که احیای هویت اروپایی را از طریق همکاری با ایالات متحده دنبال می‌کنند. واگراییهای رو به افزایش تحولی تدریجی را در موضع مسکو ایجاد کرد. روی کار آمدن پوتین در روسیه با به قدرت رسیدن جورج بوش در آمریکا همزمان شد. پوتین سعی کرد که مسیر تحقق تمرکز به اقتصاد داخلی و احیای جایگاه پیشین روسیه به عنوان یک ابرقدرت را از طریق همکاری با ایالات متحده، به ویژه در زمینه مبارزه با بنیادگرایی اسلامی، هموار سازد و بدین ترتیب عظمت از دست رفته روسیه متلاشی را دوباره بازگرداند.

پس از مدتی همنوایی سیاست خارجی روسیه با مخالفان ایالات متحده برای آن دسته از آمریکاییهایی که از تجربه تلخ روسیه در دوران افولش باخبر بودند تعجب برانگیز بود زیرا این امر زمانی اتفاق می‌افتد که روسیه در قالب ابطال موافقت نامه منع تکثیر تسليحات اتمی و گسترش ناتوبه مرزهاشیض ضعف خود را نشان داده بود. لیکن با این اقدام باز هم برای آمریکا چنگ و دندان نشان می‌داد. شاید، اهمال ایالات متحده در رسیدگی به وضعیت روسیه باعث شد که این کشور نقش فضاحت‌باری در نمایشی که آلمان و فرانسه به راه انداخته بودند به عهده

● حادث ۱۱ سپتامبر آمریکا را به میزان زیادی تغییر داده است. این حادث بر شیوه سیاستگذاری و تعیین اولویتها در سیاست خارجی واشنگتن نیز تأثیر گذاشته است. برای بقیه جهان شاید ۱۱ سپتامبر از چنین اهمیتی برخوردار نباشد، اما زمانی که در قدرت شماره یک جهان چیزی تغییر می‌کند، جبراً بر سیستم مناسبات بین‌المللی نیز تأثیر زیادی بر جا می‌گذارد.

۵ هلموت اشمیت، صدراعظم پیشین آلمان، اخیراً نوشت که سیاست خارجی آمریکا در حال حاضر تحت تأثیر گرایش‌های ناسیونالیستی و آمریکا محورگرایانه اقلیتی محافظه‌کار و تندره قرار دارد. آیا ارزیابی او درست است؟

● برخی نشانه‌ها مؤید این ارزیابی است، اما این ارزیابی تصویر کامل و همه جانبه‌ای از سیاست آمریکا به دست نمی‌دهد.

۵ نقص این تصویر چیست؟

● قطعاً نقش مسیحیان راست‌گرا بر سیاست جاری آمریکا مهم است و این احساس که عمدۀ ترین خطرها و تهدیدها از سوی تروریسم بین‌المللی است نیز در مناسبات کنونی واشنگتن با جهان تأثیر عمدۀ ای دارد، اما ایجاد هیئت‌تری مداوم از سوی رسانه‌ها درباره ارتباط میان تروریسم و حکومت صدام‌حسین و تلاش و تقلای دولت بوش برای ایجاد پیوند میان این دوران نباید در شکل دهنی به سیاستهای جاری آمریکا نادیده گرفت.

۵ آیا این مسیر خطأ از آنجا شروع شد که بوش به

تزویریسم اعلان جنگ داد؟

● من همیشه تأکید کرده‌ام که با دشمن می‌توان جنگ کرد، اما با تکنیک چنین کاری ناممکن است. جنگ علیه تزویریسم به آن می‌ماند که مثلاً سال ۱۹۳۹ علیه شیوه جنگ برق‌آسا که توسط قوای هیتلر در حمله به فرانسه و لهستان به کار گرفته شد، اعلان جنگ داده می‌شد. تزویریسم یک تکنیک است که باید برای مبارزه با آن استفاده کنندگان از این تکنیک و انگیزه‌های آنها را شناسایی نمود. مانباید در مبارزه با تزویریسم به گونه‌ای رفتار کنیم که گویا این پدیده منشائی مجرد و مجرزاً از مسائل عینی دارد. به عبارت دیگر ماباید تزویریسم رادر پیوند با مشکلات خاورمیانه مورد بررسی قرار دهیم.

○ ظاهراً جنگ علیه عراق مقدمه‌ای برای بخشیدن نظام نوینی به کل خاورمیانه است. چنین عنوان می‌شود که ایده نهفته در پس این جنگ آن است که راه بغداد به اورشلیم و حل منازعه اسرائیل و فلسطین ختم می‌شود. آیا شما این مرحله‌بندی را درست می‌دانید؟

● ممکن است که این مرحله‌بندی در عمل درست از کار درآید. بعد از جنگ عراق آزمون واقعی برای دولت بوش پیش نهادن یک طرح صلح برای منازعه فلسطین است. واشنگتن چنین قولی را به تونی بلر داده است. حالا باید دید که به ارائه طرح چندمرحله‌ای صلح خاورمیانه تا چه اندازه پاییند می‌ماند بی‌آنکه دوباره آن را راقیق و کم محتوا کنند.

○ آیا نشانه‌هایی از ارائه سریع طرح صلح برای خاورمیانه مشاهده می‌شود؟

● با شناخت و تجربه موجود از دولت بوش چندان

بگیرد و در مسئله عراق علیه ایالات متحده موضع‌گیری کند؛ امری که متضمن نفرت ملی گرایی روسیه از آمریکا و ایجاد آلتراتاتیو جدیدی بود که بر عدم اطمینان به طرحهای آمریکا استوار شده بود. شش ماه پس از پیوستن سه جمهوری سابق شوروی به ناتو، پوتین در موضع خارج شدن از زیر چتر ایالات متحده به همتایان فرانسوی و آلمانی خود پیوست تا به مردم کشورش ثابت کند که ناتو از موضع اولیه خود عدول کرده و رو به فروپاشی است. باید اعتراف کرد که استمرار رویکرد کنونی پایه‌های نظام بین‌الملل را دستخوش تغییر خواهد کرد. اروپا در این تغییر به طیفهای مختلفی تقسیم می‌شود که در مورد همکاری با ایالات متحده اختلاف نظر دارند و ماهیت ناتو نیز دچار تحول خواهد شد.

بافت سازمان ملل - که نهاد سنتی دفاع از دموکراسی در برابر دشمنان آن است - از این به بعد از منظريافتن راهکاری برای مقابله با اقدامات ایالات متحده دچار تحول خواهد شد.

چالش این سازمان با ایالات متحده بر سر مسئله چگونگی اداره عراق پس از جنگ به وضوح خود را نشان می‌دهد. در نتیجه به نفع ایالات متحده است که پس از بازگرداندن آرامش و محو سلاحهای کشتار جمعی، به تنها بی دنبال ایفای نقش در قلب جهان اسلام نباشد. اما این به معنی دعوت از هم‌پیمانانش نیست بلکه بایستی همچنان بر عدم دعوت آنان و

سایر کشورها اصرار ورزد و همزمان نقش مهمی را به سازمان ملل خصوصاً نهادهای بشردوستانه و فنی محول کند. سخنان وزیر خارجه فرانسه - که با موافقت ضمنی آلمان همراه شد - بار دیگر مسئله عدم مشروعیت حضور آمریکا در عراق را - که قبل از جنگ از طریق دیپلماتیک فیصله نیافت - به صورت مسئله حل نشده‌ای باقی خواهد گذاشت و بر میزان شکاف موجود خواهد افزود. مرحله بعد از عراق بایستی مبنی بر نیروهای بین‌المللی باشد، بلکه بایستی حماقت بار بودن «جمع گرایی» به عنوان حربه‌ای برای جلو اندختن سازمان ملل و حذف ایالات متحده بارها و بارها مورد تأکید قرار گیرد، در عین حال بایستی تلاش شود که امور به وضعيت طبیعی خود باز گردد.

احیای مناسبات ناتو برای فعال کردن نقش نهادهای بین‌المللی و ممانعت از سیاستهای زورگویانه‌ای که در قرن هجدهم رایج شده بود، ضروری است. برای احیای روابط نیز بهتر است که به جای تأکید بر تبدیل هم‌پیمانی به چتر امنیتی فرآگیر، «احساس سرنوشت مشترک» تقویت شود. اگر به این زمینه مشترک توجه نشود و اگر روند دیپلماسی قبل از جنگ بار دیگر رواج یابد، ایالات متحده برای تداوم هم‌پیمانی التزام‌آور مجبور است در داخل ناتو هم‌پیمانان ویژه‌ای دست و پا کند و برای آینده همکاریهای نزدیک دست به انتخاب بزند که این مسئله پایان حزن انگلیزی برای نیم قرن

جانبی برای امیدواری نیست.

۵ سال ۱۹۷۸ زمانی که قرارداد کمپ دیوید بین مصر و اسرائیل امضا شد، شما مشاور امنیت ملی دولت جیمی کارترا بودید. آیا با امضای این قرارداد امید داشتید که در خاورمیانه قهر و خشونت دیگر دست بالا را پیدا نکند؟

● بله، طبعاً. اما چنین نشد، چون تلاشها در این راستا به طور مستمر ادامه نیافت. در چنین شرایط دشوار تاریخی صلح به خودی خود پدید نمی‌آید و لذا باید برای ایجاد آن پیوسته و فعالانه تلاش کرد. به راحتی می‌توان دید که نه فلسطینیها و نه اسرائیلیها به خودی خود و به تنهایی قادر به سازش و مصالحه با یکدیگر نیستند.

۵ یکی از دغدغه‌های شما در طول زندگیتان راهها و چگونگی استقرار نظام و ثبات در مناسبات بین‌المللی بوده است. آیا امروز یعنی در دوران جهان‌تک قطبی چنین دغدغه‌هایی محلی از اعراب دارد؟

● از آنجایی که ما هنوز به هرج و مرج کامل در مناسبات بین‌المللی دچار نشده‌ایم، ثبات و نظم در این مناسبات به نظر من همچنان هدفی قابل دستیابی است. چنین ثباتی به هر صورت بهتر از یک آنارشی در مقیاس جهانی است. واقعیت این است که ثبات و نظم کامل هرگز تحقق‌پذیر نیست و امید که هیچگاه شاهد بی‌ثباتی و هرج و مرج کامل هم نباشیم، مسئله همیشه این است که بتوان دامنه و حوزه ثبات در عرصه بین‌المللی را گسترش داد. در این رابطه نیروی نظامی می‌تواند ابزار کمکی مهمی باشد، اما قطعاً حتی برای یک ابرقدرت هم، نباید تنها ابزار باشد.

۷۴

۷۴

همکاری تلقی می شود. به نظر می رسد وقت آن رسیده است که تکلیف بحث و جدل بر سر یکجانبه گرایی در مقابل جمع گرایی روشن شود و ایده تمرکز و تکیه بر یک نقطه مرکزی تقویت است.

چین کمتر از دیگران خود را درگیر مسئله

عراق کرد. برنامه اصلاحات داخلی و تغییر در

رهبری باعث شد که این کشور فارغ از هیاهوی

حاکم بر اوضاع جهان یک مرخصی توأم با

آرامش به خود بدهد و بنابراین پیش‌بینی

می‌شود کشوری که در اوایل به قدرت رسیدن

بوش به عنوان دشمن استراتژیک دولت وی

معرفی می‌شد، در بلندمدت تبدیل به یک

شریک استراتژیک شود. این امر زمانی محقق

می‌شود که آمریکا بتواند در مورد مشکل

هسته‌ای کره شمالی و مسئله روابط خصمانه

چین با تایوان به یک موضع مشترک با چین

برسد. در این میان برتری نظامی آمریکا در آینده

روابط بین‌الملل حقیقتی است که نمی‌توان آن

را نادیده گرفت، امری که سیاست «توازن قوا»

هم قادر به تغییر آن نیست لیکن ایالات متحده

باشیستی هژمونی فرآگیر خود را بالحظ داشتن

معاهدات بین‌المللی پیش ببرد. اگر آمریکا

بتواند با جان و روح متحдан اروپایی اش

بیامیزد، دیگر دعوا بر سر یکجانبه گرایی یا

جمع گرایی تبدیل به خوارک این و آن نمی‌شود

و مطالبات ایالات متحده به راحتی تأمین

خواهد شد.

کاندولیزارایس، مشاور امنیت ملی، با پوتین در مورد مسائل مهم جهانی به عنوان اولین کامهای رویکرد ایالات متحده به روسیه قابل اهمیت است.

شود.

در مورد رویکرد خصمانه اخیر اروپاییان

علیه ایالات متحده نیز باشیستی به آنها گوشزد

کرد که از تبلیغات رسانه‌ای شان که همواره

چهره‌ای رامبوگونه و تشنگ جنگ از آمریکانشان

می‌دهند و این کشور رانه به عنوان یک شریک

که به عنوان موجودی در مقابل اروپا معرفی

می‌کنند، دست بردارند. از سوی دیگر سیاست

خارجی آمریکانیز باشیستی گستاخ موجود میان

دیدگاه رایج در سطح سران و شیوه‌های جزئی

دیپلماسی ای که مدام به روز می‌شود را از میان

بردارد. در این راستا آمریکا ناگزیر از هم‌فکری و

همکاری تنگاتنگ با شرکای خویش است تا

بدین وسیله برای آنها در توجه به اهداف میان

مدت، الترا مایل ایجاد کرده و به وضعیت منع تکثیر

تسليحات کشتار جمعی، تبیین جهانی سازی و

احیای بازسازی خاورمیانه سرعت بیخشد.

باید تأکید کنم که محور آلمانی، فرانسوی و

روسی محوری موقع است و پوتین همچنان

به نزدیکی بیشتر با آمریکا می‌اندیشد. اگر بیشتر

از سخنان پوتین به عملکردش توجه کنیم

خواهیم دید که روسیه، عراق را یک وضعیت

خاص می‌داند و همکاری با آمریکا برای این

کشور اهمیت بیشتری دارد. مذاکرات مستمر